



دانشگاه نو

تاریخ و جریان‌شناسی دانشگاه پژوهی
و مطالعات آموزش عالی در ایران

به کوشش حسن ثابتی و محمد رضایتی

فهرست مطالب

پیش‌گفتار.....	۷
فصل اول: دانشگاه کارآفرین.....	۲۳
فصل دوم: دانشگاه اجتماعی.....	۴۹
فصل سوم: دانشگاه اسلامی.....	۹۳
فصل چهارم: مناظره جریان‌ها.....	۱۳۷
فصل پنجم: بحث و نتیجه.....	۱۷۹
پیوست ۱: مجموعه‌های فعال در دانشگاه پژوهی و مطالعات آموزش عالی.....	۱۹۹
پیوست ۲: کنفرانس‌های علمی دانشگاه پژوهی و مطالعات آموزش عالی.....	۲۰۱
کتاب‌نامه.....	۲۰۳



پیش‌گفتار

«دانشگاه» به یک دغدغه عمومی تبدیل شده است. این گزاره برای مخاطب تیزبین مفروض نیست و نباید به سادگی از آن عبور کرد. در زمانه‌ای که به ظاهر امور معیشتی و اقتصادی در صدر اولویت قرار دارد، ادعای دغدغه بودن «دانشگاه» امری محرز و بدیهی نیست. برای اثبات این گزاره می‌توان دلایل بسیاری از جنبه‌های حائز اهمیت دانشگاه برای زندگی فرد، برای جامعه، برای علم و دانش و مشابه آن، بیان کرد؛ اما اهمیت «دانشگاه» با تبدیل شدن آن به یک دغدغه عمومی تفاوت دارد. برای نشان دادن یک دغدغه عمومی باید به سراغ جامعه رفت و نمونه‌ها و آمارهایی از اولویت «دانشگاه» برای مردم را جمع‌آوری و بیان کرد. چراکه بسیاری از امور مهم همیشه وجود داشته‌اند که مورد توجه مردمان زمان خود نبوده‌اند؛ اما صرف این استقراء هم برای اثبات این گزاره کافی نیست. در این جمله مفهوم تازگی هم نهفته است. گویی رخدادی نو به وقوع پیوسته است که سابق بر این موجود نبوده است و امروز شاهد آن هستیم؛ بنابراین باید نگاه مردم نسبت به پدیده دانشگاه در ایران را در بستر تاریخ مورد مطالعه و مقایسه قرار دهیم. اگر سرآغاز دانشگاه در ایران را تأسیس دانشگاه تهران فرض بگیریم (در این مورد